

Libya ile ilgili olarak önemli bir noktayı belirtmeyi unutmuşum: Kaddafi devrilmeden önce Türkiye'nin Libya'da büyük inşaat faaliyeti vardı. İç savaş başlayınca firmalar işlerini tatil ettiler ve çekildiler. Bu firmaların Libya'dan 25 milyar Dolar alacağı bulunuyor ve Türkiye'nin Libya'ya asker göndermesinin nedenlerinden birisi de bu olsa gerektir. Alacağın hepsini tahsil edebilir mi, bilinmez ama ne kadarını alabilirse kendisi için kazanç olacaktır.

Türkiye'nin Afrika'daki ekonomik varlığını açmak için 2019 yılı başlarında yayınlanan kitabım **Küresel İç Savaş ve Türkiye**'den alıntı iki alıntı yapıyorum. Bilinen askeri varlığını önceki yazıda belirtmiştim.

“Fransa'nın eski sömürgelerinin bulunduğu Afrika'dan büyük oranda çekilmesinin ardından gelişme potansiyeli yüksek olan kıta farklı ülkelerin yatırım alanı durumuna geldi. Bu alandaki ilk dört ülke Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Brezilya ve Türkiye'dir.

Dışişleri Bakanlığı sitesinin Türkiye-Afrika ilişkileri bölümünde belirtildiğine göre 2005 yılı hükümet tarafından “Afrika yılı” ilan edilmiş ve yeni büyükelçilikler açılması planlanmıştır. Amaç özellikle Sahra'nın güneyindeki ülkelerle ekonomik işbirliğinin geliştirilmesidir.

2008'de 49 Afrika ülkesiyle Afrika Birliği dahil 11 uluslararası ve bölgesel örgüt temsilcisinin katılımıyla İstanbul'da 1. Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesi düzenlendi. 2011'de yine İstanbul'da

bakanlar düzeyinde işbirliği uygulamasının gözden geçirilmesi toplantısı yapıldı. İkinci Zirve ise 2014'te Ekvator Ginesi'nin başkenti Malabo'da yapıldı. 2009'da kıtada yedisi Sahra'nın güneyinde olmak üzere toplam 12 büyükelçilik bulunurken bu sayı 39'a yükselmiştir. Benzer şekilde çok sayıda Afrika ülkesi de Ankara'da büyükelçilik açmıştır. Sayının artması beklenmektedir.

Erdoğan 2015'ten başlayarak Etiyopya, Fildişi, Gana, Nijerya, Gine, Uganda, Kenya, Somali, Tanzania, Mozambik ve Madagaskar'ı ziyaret etmiştir. Bu ziyaretlerin kalabalık bir iş insanları heyetiyle yapıldığını belirtmek gerekir. Her ziyarette yeni yatırım ve ticaret anlaşmaları imzalanmıştır. Türkiye'nin kıtadaki toplam yatırımlarının değerinin 6 Milyar ABD Dolarını aştığı tahmin edilmektedir.

Türkiye Afrika'daki insani yardım ve kalkınma fonlarına para yatırmayı da ihmal etmemektedir.”

“Türkiye'nin dış müteahhitlik hizmetleri ise ayrı önem taşıyor. Bu firmalar özellikle Bağımsız Devletler Topluluğu'nda (Azerbaycan, Beyaz Rusya, Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Özbekistan, Rusya Federasyonu ve Tacikistan), Orta Doğu ve Afrika'da projeler üstlenmişlerdir. Bunların 2018 Ocak sonu itibariyle dağılımı şöyledir: BDT yüzde 46,7 (166,1 milyar dolar), Ortadoğu yüzde 26,3 (93,4 milyar dolar), Afrika yüzde 18 (64,1 milyar dolar), Avrupa ve Amerika yüzde 5,7 (20,2 milyar dolar) ve Asya Pasifik bölgesi yüzde 3,3 (11,8 milyar dolar).

2017'de dış müteahhitlik firmalarınca üstlenilen projelerin en büyüğü Tanzania'da gerçekleşmiştir (yüzde 16,8).

“Müteahhitlik hizmetleri sektörünün önde gelen yayınlarından 'Engineering News Record (ENR) Dergisi'nin bir yıl içerisinde üstlenilen uluslar arası projelerin toplam bedeli üzerinden her yıl belirlendiği dünyanın en büyük 250 müteahhitlik firmasını gösteren listede Türkiye, 2003 yılında 8 müteahhitlik firmasıyla yer alırken, 2017 yılında listeye 46 firma girmiştir.”

Başka bir ifadeyle dünyanın en büyük 250 müteahhitlik firmasının yaklaşık beşte biri Türkiye'dendir.”